

Ірина Княжева,

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри педагогіки,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8395-6902>

Лі Ліньї,

аспірантка кафедри педагогіки,

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4571-867X>

АКМЕОЛОГІЧНИЙ І РЕФЛЕКСИВНИЙ ПІДХОДИ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНЕ ПІДГРУНТЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Сучасна освіта постійно вдосконалюється, а разом з нею змінюються й вимоги до педагогічної підготовки. У контексті професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей особливою вагомістю наділяються акмеологічний і рефлексивний підходи, які стають методологічним підґрунтям їхньої професійної підготовки. Акмеологічний підхід в освіті базується на врахуванні індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їхнього потенціалу та готовності до самовдосконалення. У процесі підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей цей підхід дозволяє виявляти й розвивати таланти та творчі здібності кожного, допомагає студентам зрозуміти їхню власну потребу у вдосконаленні, сприяє розвитку самореалізації та самостійності, надає їм можливість самостійно визначити свої цілі та шляхи досягнення успіху в майбутній педагогічній діяльності. Рефлексивний підхід фокусує на постійному самовдосконаленні, аналізі власних дій, особистого і професійного зростання, набуття життєвих і професійно значущих компетентностей. Важливим елементом професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей є здатність критично оцінювати власну мистецько-педагогічну практику, шукати шляхи вдосконалення й адаптувати свої методики навчання до потреб сучасного мистецького середовища. Рефлексивний підхід створює умови для збагачення професійного досвіду майбутніх учителів, виявлення сильних і слабких аспектів своєї роботи, а також виробленню особистісної стратегії подальшого розвитку.

Поєднання акмеологічного та рефлексивного підходів у професійній підготовці майбутніх учителів мистецьких спеціальностей відкриває широкі можливості для їхнього успішного особистісного розвитку і професійного зростання. Урахування індивідуальних потреб кожного здобувача освіти, постійна рефлексія над власною діяльністю та пошук шляхів самовдосконалення дозволяють підготувати компетентних, висококваліфікованих і творчих учителів, здатних ефективно впроваджувати свої знання й уміння в практику мистецької освіти.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутні вчителі, мистецькі спеціальності, методологічне підґрунтя, акмеологічний підхід, рефлексивний підхід, мистецьке середовище, мистецька освіта, здобувачі освіти, компетентність.

Вступ та сучасний стан досліджуваної проблеми. Постійні та швидкі зміни умов існування у світі породжують абсолютно нові вимоги до людини, що має жити й ефективно працювати в ньому. Майбутні педагоги, зокрема й мистецьких спеціальностей, мають бути підготовленими активно діяти за цих умов і працювати з учнями нового покоління, яке сьогодні прийнято називати поколінням «Альфа», визначальними рисами якого є незалежність, відкритість новому, творчість, адаптивність, цифрова грамотність, мобільність тощо (Н. Кьон, Н. Миронова, М. Причард, Сюй Сінчжоу, Ж. Твенджен, М. Федорець, Хан Хуйюнь, М. Хаусер, К.Е. Хеллен та ін.). Тому майбутній учитель не може, без істотної втрати ефективності, дозво-

лити собі зупинятися у своєму прагненні до вершин особистісного і професійного зростання, залишатися на дорефлексивному рівні, оскільки це рівносильно зупинці, втраті конкурентоспроможності, і в цілому може призвести до регресу особистості.

Сучасний учитель мистецтва повинен прагнути до постійного самовдосконалення, уміти ефективно отримувати, передавати й аналізувати інформацію; продукувати креативні ідеї та творчі стратегії, продумувати альтернативи та приймати рішення у ситуації надзвичайно стисненого часу; працювати в умовах повної чи часткової невизначеності; створювати та підтримувати відносини, побудовані на відкритості, взаємопідтримці та довірі, надихати своїх вихованців на творчу

самореалізацію, самовдосконалення, допомагати їм максимально розкрити і реалізувати свій потенціал у різних сферах життя, застосовуючи для цього потужний арсенал різних видів мистецтва. Ці ідеї отримали переконливе наукове підтвердження в роботах сучасних дослідників (М. Бровко, А. Козир, Н. Лупак, Май Вень, О. Овчарук, О. Поліщук, Л. Романишина, В. Ружицький, М. Севіньї, С. Соломаха, Т. Твердохліб, Н. Чорна, О. Щолокова та ін.).

В останні роки мистецька освіта стала предметом інтенсивних теоретичних і практичних досліджень (О. Комаровська, Л. Кондрацька, Л. Масол, Н. Миропольська, Г. Ніколаї, Н. Ничкало, В. Орлов, О. Отич, Г. Падалка, О. Реброва, О. Рудницька, Г. Сотська та ін.). Вони спрямовані на пізнання й обґрунтування різноманітних аспектів мистецької освіти як процесу навчання та виховання, спрямованого на розвиток творчих здібностей, розвитку уяви, критичного мислення, емоційної інтелігентності, естетичного та культурного кругозору, сприйняття краси у всіх її виявах через вивчення різних видів мистецтва, таких як музика, живопис, театр, хореографія, література тощо, з метою поліпшення якості навчання та збагачення життя здобувачів різних освітніх рівнів.

Загальна орієнтація досліджень П. Вінсента, Го Цзюня, Дж. Девора, М. Демидової, Н. Кьон, Т. Котирло, Н. Овчаренко, Т. Руденської, М. Уокер, Л. Фрід, Хань Хуйюнь, Чжу Юньжуя, С. Шипа та ін. полягає у вивченні, обґрунтуванні та розробленні інноваційних технологій, оптимальних методик, стратегій і підходів у викладанні мистецтва, а також у вивченні впливу мистецької освіти на розвиток особистості та суспільства в цілому. Ці дослідження створюють наукову базу для розроблення й впровадження новаторських програм і методик мистецької освіти, сприяючи тим самим постійному розвитку цієї важливої галузі освіти.

Обґрунтуванню загальнотеоретичних засад акмеологічного підходу в сучасній освітній теорії та практиці присвятили свої дослідження А. Адлер, І. Бех, А. Вознюк, О. Дубасенюк, Н. Гузій, С. Калаур, А. Козир, М. Кох, В. Огнев'юк, С. Пальчевський, Л. Рибалко, В. Сидоренко, В. Федоров, Ф. Франкл, І. Фром, В. Швидкий та ін. У них розглядаються акмеологічні аспекти вдосконалення професійної (зокрема педагогічної) діяльності.

Загальні положення рефлексивного підходу розкрито напрацюваннями Й. Вільдта, В. Герцога, Г. Костюка, В.А. Лефевра, С. Литвиненко, О. Мирошник, О. Сорокіної, Е. Терхарта, Р. Тура, Дж. Флейвелла, С. Штейна, В. Ямницького та інших українських і зарубіжних науковців.

Усвідомлення актуальності цієї проблематики, її недостатню представленість у сучасному науковому педагогічному дискурсі, зумовили вибір теми і завдань цієї роботи.

Метою статті є обґрунтування ефективності та визначення перспективних шляхів реалізації потенціалу акмеологічного й рефлексивного підходів у про-

цесі професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей.

Завдання дослідження: уточнення сутності понять «акмеологія», «підхід», «акмеологічний підхід», «рефлексія», «рефлексивний підхід»; узагальнення даних щодо перспектив і можливостей застосування акмеологічного й рефлексивного підходів у процесі професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей.

Методи дослідження. У ході дослідження використано теоретичні методи дослідження, а саме: узагальнення, синтез, пояснення – для уточнення ключового термінологічного апарату дослідження; якісний аналіз досвіду реалізації акмеологічного й рефлексивного підходів у сучасному освітньому процесі – для окреслення перспективних напрямів і шляхів їх застосування у професійній підготовці майбутніх учителів мистецьких спеціальностей.

Результати та обговорення. Вирішення нагальної потреби в удосконаленні процесу професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей, які відіграють ключову роль у реалізації мистецької освіти для підростаючого покоління, тісно пов'язано із забезпеченням його методологічних засад. Підхід, власне, і визначає логіку реалізації тої чи тої моделі професійної освіти. У сучасних умовах існування має сенс говорити про підходи, що реалізують та культивують творчість, самовдосконалення, самопізнання. Зокрема актуальним з урахуванням сучасних викликів і тенденцій у сфері культури й освіти постає застосування в цьому процесі акмеологічного підходу.

Акмеологія (від грец. *акме* – пік, вершина, зрілість та *логос* – знання, наука) є міждисциплінарною наукою про закономірності, умови і механізми досягнення вершини, піку розвитку особистості, професійної майстерності, творчого потенціалу тощо (Дубасенюк, 2018:60). Така «вершина», тобто «акме» є «семіотичним, символічно-образним багатофункціональним феноменом сюжетом якого є історія професійного становлення» (Федоров, 2010: 33).

Отже, акмеологія зосереджена на вивченні періоду найвищого розвитку та досягнень людини, що дозволяє зрозуміти, як вона дістається до свого піку потенціалу в різних аспектах життя, включаючи професійний, творчий, особистісний і духовний розвиток. Акмеологія вивчає явища успіху, ефективності, творчості й інновацій і шукає способи сприяти досягненню вищих результатів у цих сферах.

Акмеологічний підхід, спираючись на дослідження (Дубасенюк, 2018; Калаур, Олексюк, 2012; Сидорчук, 2022 та ін.), розглядаємо як такий, що акцентується на вивченні та розумінні закономірностей досягнення особистісного і професійного розвитку у найбільш успішній, продуктивній фазі, або «вершині», «піку» розвитку. Акмеологічний підхід покликаний допомогти досягти максимального потенціалу в різних сферах життя шляхом вивчення оптимальних умов і стратегій саморозвитку.

Акмеологічний підхід в освіті є методологічним напрямом у науці та практиці, що спирається на систему принципів (особистісний, суб'єктно-діяльнісний, принцип активності, оптимальності, співвідношення актуального та потенційного тощо) і закономірностей для досягнення найвищих можливих результатів, доступних конкретній людині. Зазначені принципи дозволяють розглядати майбутнього вчителя мистецтва як суб'єкта професійної діяльності, що виконує соціальне замовлення суспільства (розвитку загальнокультурних компетентностей, естетичної свідомості, формування уявлення про красу й гармонію, ціннісного ставлення до навколишнього середовища, розкриття потенціалу для творчого самовираження тощо), і як суб'єкта власного життя, який здатний керувати процесами саморозвитку, самовдосконалення, проявляє активність, ініціативність у побудові позитивних життєвих стратегій;

Основна суть акмеологічного підходу у вищій педагогічній освіті полягає у глибокому вивченні особистості педагога-професіонала як цілісного феномена у контексті практичної професійно-педагогічної діяльності, встановленні закономірностей та розвитку методів і підходів, що сприяють досягненню вершини у галузі освітньої діяльності. Його положення націлюють на необхідність враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній темп навчання, стиль сприйняття інформації та інші чинники. Це дозволяє майбутнім учителям мистецьких спеціальностей ефективніше «навчатися навчатися», постійно вдосконалювати свої вміння, здобувати нові знання, що дозволяє їм ефективно впроваджувати інноваційні методи та технології у свою педагогічну практику, адаптувати свою педагогічну діяльність до потреб кожного конкретного учня. Завдяки стимулюванню самостійності, ініціативи та відкритості до нових ідей, цей підхід допомагає майбутнім учителям мистецтва розкрити свій творчий потенціал і знайти власний стиль у педагогічній діяльності, адаптувати її до нових викликів і можливостей, що відкриваються у мистецькій сфері.

Досягнення вершин особистісного і професійного зростання значною мірою зумовлено здатністю майбутнього педагога до рефлексивної діяльності. Рефлексія виступає як своєрідне вікно в світ власної свідомості, що дозволяє особистості поглибити розуміння самої себе. Вона є інструментом пізнання, який допомагає усвідомлювати власні вчинки, дії та реакції (Мирошник, 2016). Це процес, який дозволяє людині дивитися на себе «збоку», аналізувати взаємодію зі світом, зрозуміти власне «Я» у контексті довколишнього середовища, допомагає збагатити ставлення до самого себе, розкрити нові шари особистості та сприяє особистісному і професійному розвитку.

Вирізняють кілька актів рефлексії: самосприйняття (це здатність зрозуміти свої власні відчуття, переконання та цінності, що відображає внутрішнє усвідомлення особистості себе, своєї мотивації та цілей діяльності), самоспостереження (включає увагу до власних

дій, поведінки та реакцій у різних ситуаціях, що дозволяє зрозуміти, які аспекти потребують удосконалення), самоаналіз (полягає в критичному оцінюванні власних дій, вчинків і реакцій, що дозволяє особистості зрозуміти причини своїх дій і визначати можливі шляхи для поліпшення), самоусвідомлення (здатність бути свідомим своєї власної ідентичності, внутрішніх процесів і мети, розуміння себе як індивіда в контексті свого оточення). Ці процеси взаємодіють між собою і за своїм змістом і спрямованістю є психологічними передумовами самовдосконалення людини, підвищуючи продуктивність мислення і діяльності та розширюючи уявлення про власну сутність (Герцог, 2015; Литвиненко, Ямницький, 2014 та ін.).

Педагогічна рефлексія розуміється як «самоаналіз педагогом своєї професійної діяльності, поведінки, особистісного та професійного досвіду, розглядається в контексті інтелектуальних і комунікативних процесів...» (Княжева, 2019: 190).

Отже, рефлексивний підхід в освіті розуміємо як такий, що передбачає активну участь його суб'єктів у процесі самоаналізу, саморефлексії та самоконтролю щодо власного навчання та розвитку. Він сприяє свідомому осмисленню власного досвіду, виявленню сильних та слабких сторін, а також розробленню стратегій для подальшого особистісного самовдосконалення, сприяє формуванню критичного мислення, самостійності та відповідальності здобувачів освіти за своє навчання та життєвий шлях.

З позицій рефлексивного підходу процес освіти постає як співтворчість у світі цінностей, де під творчістю розуміються такі зміни у свідомості та діяльності суб'єкта, які є результатом переосмислення власних стереотипів, відносин, дій, реакцій.

Щодо специфіки реалізації рефлексивного підходу в процесі підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей, то вона полягає перш за все в тому, що рефлексія стає не лише інструментом усвідомленого ставлення до мистецьких творів та їх інтерпретації, самотворення особистості, що відбувається як результат отриманих від них емоційних реакцій, естетичних вражень, набутого художньо-емоційного досвіду, розуміння позицій і думок інших, а й відкриває можливості для створення умов такого самотворення для своїх учнів (Рудницька, 2010: 38). Через систему рефлексивних дій студент усвідомлює власний розвиток, зміст і методи своєї роботи, коригує поведінку та активність, розширює можливості адаптувати методики навчання до потреб сучасного мистецького середовища, формує власні стратегії мистецько-педагогічної діяльності, створюючи фундамент для самовдосконалення

Отже, перехід у рефлексивну позицію дозволяє майбутньому вчителю мистецьких спеціальностей відокремитися від реального світу, усвідомити свою унікальність, осмислити й оцінити своє життя, думки, вчинки, дії і їх результати, бажання, ставлення до мистецтва та своє реальне і бажане місце у мистецькому й освітньо-педагогічному процесі.

Оскільки рефлексія включає здатність уявити й осмислити свій внутрішній світ в ідеальній формі та розуміти його розвиток відповідно до власних потреб і дій інших осіб, без неї неможливо не лише зрозуміти суть самовдосконалення, а й здійснити його.

Висновки. Обрання з поміж інших саме цієї «пари» акмеологічного і рефлексивного підходів як методологічного підґрунтя професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей умотивуємо тим, що такі рефлексивні акти, як самоаналіз, самоспостереження, самоусвідомлення, самосприйняття, відображаються у свідомості особистості, допомагаючи їй розуміти себе глибше та розвиватися, взаємодіючи між собою, створюють базу для особистісного зростання та самовдосконалення. Шлях до вершини в особистісно-професійному зростанні розуміємо як постійний процес самовдосконалення, що ґрунтується на глибокому розумінні себе.

Отже, акмеологічний і рефлексивний підходи в професійній підготовці майбутніх учителів мистецьких спеціальностей є важливим методологічним підґрунтям, що сприяє їхньому глибокому та комплексному професійному розвитку. Використання в процесі професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких спеціальностей цих підходів дозволяє створити сприятливі умови для формування висококваліфікованих педагогів, здатних впливати на розвиток мистецької освіти та культури в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубасенюк О. А. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки майбутніх педагогів. *Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітніх кадрів: акмеологічні аспекти: монографія*. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. С. 59–122.
2. Калаур С. М., Олексюк Н. С. Доцільність використання акмеологічного підходу для самореалізації майбутнього фахівця. *Наукові записки. Серія «Психологопедагогічні науки»*. Ніжин. 2012. № 4. С.83–86.
3. Княжева І. А. Педагогічна рефлексія як чинник професійного становлення майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. № 2 (65), травень 2019. С. 135–139.
4. Литвиненко С. А., Ямницький В. М. Формування рефлексивної компетентності у професійній підготовці майбутніх психологів. *Наука і освіта*. 2014. № 10. С. 115–119.
5. Мирошник О. Г. Концепції педагогічної рефлексії у психологічних дослідженнях. *Психологія і особистість*. 2016. № 2 (10). Ч. 1. С. 189–199.
6. Рудницька О. П. Методологія мистецької освіти. *Мистецька освіта в Україні: теорія і практика*; заг. ред. О.В.Михайличенко, редактор Г. Ю. Ніколаї. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. С. 4–39.
7. Сидорчук Н. Г. Акмеологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів. *Вісник Житомирського*

державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2022. Вип. 3 (110). С. 200–214.

8. Федоров В. Д. Психолінгвістичний ракурс поняття акмеології. *Акмеологія в Україні: теорія і практика*. 2010. № 1. С. 27–39.

9. Herzog W. Reflexive Praktika in der Lehrerinnen- und Lehrerbildung [Електронний ресурс]. 2015. Режим доступу: https://www.bzl-online.ch/archivdownload/artikel/BZL_1995_3_253-273.pdf

REFERENCES

1. Dubaseniuk, O.A. (2018). Akmeolohichni zasady nepererвної profesiinoi pidhotovky maibutnikh pedahohiv [Acmeological principles of continuous professional training of future teachers]. *Teoriia ta metodyka profesiino-pedahohichnoi pidhotovky osvitiianskykh kadriv: akmeolohichni aspekty: monohrafiia*. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. 59–122 [in Ukrainian].
2. Kalaur, S.M., & Oleksiuk, N.S. (2012). Dotsilnist vykorystannia akmeolohichnoho pidkhodu dlia samorealizatsii maibutnoho fakhivtsia [The expediency of using the acmeological approach for self-realization of the future specialist]. *Naukovi zapysky. Seriiia «Psykhologopedahohichni nauky»*. 4. 83–86. Nizhyn [in Ukrainian].
3. Kniazheva, I.A. (2019). Pedahohichna refleksiia yak chynnyk profesiinoho stanovlennia maibutnikh vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity [Pedagogical reflection as a factor in the professional development of future teachers of preschool education institutions]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky*. 2 (65). 135–139 [in Ukrainian].
4. Lytvynenko, S.A., & Yamnytskyi, V.M. (2014). Formuvannia refleksyvnoi kompetentnosti u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh psykhohohiv [Formation of reflexive competence in the professional training of future psychologists]. *Nauka i osvita*. 10. 115–119 [in Ukrainian].
5. Myroshnyk, O.H. (2016). Kontseptsii pedahohichnoi refleksii u psykhologichnykh doslidzhenniakh [Concepts of pedagogical reflection in psychological research]. *Psykhohohiia i osobystist*. 2 (10). Ch.1. 189–199 [in Ukrainian].
6. Rudnytska, O. P. (2010). Metodolohiia mystetskoï osvity [Methodology of art education]. *Mystetska osvita v Ukraini: teoriia i praktyka*; zah. red. O. V. Mykhailychenko, redaktor H. Yu. Nikolai. Sumy: SumDPU im. A. S. Makarenka. 4–39 [in Ukrainian].
7. Sydorчук, N. H. (2022). Akmeolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Acmeological principles of professional training of future teachers]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Pedahohichni nauky*. 3 (110). 200–214 [in Ukrainian].
8. Fedorov, V.D. (2010). Psykhohinhvistychnyi rakurs poniattia akmeolohii. [Psycholinguistic angle of the concept of acmeology]. *Akmeolohiia v Ukraini: teoriia i praktyka*. 1. 27–39 [in Ukrainian].
9. Herzog, W. (2015). Reflexive Praktika in der Lehrerinnen- und Lehrerbildung. [in German].

Iryna Kniazheva,
Doctor of Pedagogy, Professor,
Head of the department of pedagogy,
South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky,
26, Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8395-6902>

Li Lingyi,
graduate student of the Department of Pedagogy,
South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushynsky,
26, Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-4571-867X>

ACMEOLOGICAL AND REFLECTIVE APPROACH AS A METHODOLOGICAL FOUNDATION OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF ART SPECIALTIES

Modern education is constantly being improved, and along with it, the requirements for pedagogical training are also changing. In the context of the professional training of future teachers of art specialties, acmeological and reflective approaches are given special importance, which become the methodological basis of their professional training. The acmeological approach in education is based on taking into account the individual characteristics of students of education, their potential and readiness for self-improvement. In the process of training future teachers of art specialties, this approach allows identifying and developing the talents and creative abilities of everyone, helps students understand their own need for improvement, contributes to the development of self-realization and independence, gives them the opportunity to independently determine their goals and ways of achieving success in future pedagogical activities.

A reflective approach focuses on continuous self-improvement, analysis of one's own actions, personal and professional growth, acquisition of vital and professionally significant competencies. An important element of the professional training of future teachers of art specialties is the ability to critically evaluate one's own artistic and pedagogical practice, to look for ways of improvement and to adapt one's teaching methods to the needs of the modern artistic environment. A reflective approach creates conditions for enriching the professional experience of future teachers, identifying strong and weak aspects of their work, as well as developing a personal strategy for further development.

The combination of acmeological and reflective approaches in the professional training of future teachers of art specialties opens wide opportunities for their successful personal development and professional growth. Taking into account the individual needs of each student, constant reflection on their own activities and the search for ways of self-improvement make it possible to prepare competent, highly qualified and creative teachers who are able to effectively implement their knowledge and skills in the practice of art education.

Key words: professional training, future teachers, art majors, methodological background, acmeological approach, reflective approach, artistic environment, art education, students of education, competence.

Подано до редакції 27.02.2024